

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 487/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 až 3, čl. 4 ods. 1 písm. a) až e), čl. 4 ods. 2 až 5, čl. 5, čl. 12 ods. 3 až 5, čl. 13, čl. 15, čl. 16, čl. 25 a čl. 28 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom a rozhodovaním Centra právnej pomoci, Kancelárie Žilina sp. zn. 2 N 2120/2012 z 20. júla 2012, postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26 Sp 67/2012-22 z 26. novembra 2012, č. k. 26 Sp 67/2012-84 z 11. júna 2014 a č. k. 26 Sp 67/2012-107 z 20. septembra 2016, postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžo 17/2013 z 31. októbra 2013 a 10 Sžo 96/2016 z 23. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Protokol č. 12 k dohovoru“) a čl. 1 až 3, čl. 4 ods. 1 písm. a) až e), čl. 4 ods. 2 až 5, čl. 5, čl. 12 ods. 3 až 5, čl. 13, čl. 15, čl. 16, čl. 25 a čl. 28 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“) postupom a rozhodovaním Centra právnej pomoci, Kancelárie Žilina (ďalej len „centrum právnej pomoci“) sp. zn. 2 N 2120/2012 z 20. júla 2012 (ďalej len „rozhodnutie centra právnej pomoci“), postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 26 Sp 67/2012-22 z 26. novembra 2012, č. k. 26 Sp 67/2012-84 z 11. júna 2014 a č. k. 26 Sp 67/2012-107 z 20. septembra 2016, postupom a rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžo 17/2013 z 31. októbra 2013 a sp. zn. 10 Sžo 96/2016 z 23. februára 2018.

2. Sťažovateľ v podanej sťažnosti uvádza, že sa so svojou manželkou už osemnásť rokov neúspešne domáha ochrany práv zaručených mu ústavou, dohovorom, medzinárodnými zmluvami OSN vrátane dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím podávaním žalobných návrhov na Okresnom súde Žilina. Ďalej uvádza, že v roku 2012 podal sťažnosť na ústavnom súde, odkiaľ bol listom z 5. júna 2012 vzhľadom na povinné právne zastúpenie odkázaný na centrum právnej pomoci. Následne 21. júna 2012 odoslal žiadosť centru právnej pomoci, ktoré mu však na základe následne vydaného rozhodnutia centra právnej pomoci nárok na poskytnutie právnej pomoci v rozpore s čl. 47 ods. 2 ústavy nepriznalo.

3. Ďalej sťažovateľ uviedol: „*Toto protiústavné rozhodnutie centra potvrdil svojim rozsudkom sp. zn. 26Sp 67/2012 zo dňa 26. 11. 2012, aj krajský súd v Banskej Bystrici a tiež aj najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 5Sžo 17/2013. Krajský súd v Banskej Bystrici, nielen že v rozpore s ústavou Slovenskej republiky, Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a príslušnými zmluvami OSN, potvrdil nespravodlivé rozhodnutie centra právnej pomoci v Žiline, ale uznesením sp. zn. 26Sp 67/2012-84 zo dňa 11.06.2014, odmietol sťažovateľovi priznať aj oslobodenie od súdnych poplatkov. Toto rozhodnutie krajského súdu v Banskej Bystrici, bolo síce uznesením najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo 60/2014 zo dňa 22.10.2015, zrušené, ale i tak sťažovateľovi priznal ďalším uznesením sp. zn. 26Sp 67/2012-107 zo dňa 20.09.2016, iba 50 % - tné oslobodenie, čo potvrdil aj najvyšší súd SR uznesením sp. zn. 10 Sžo 96/2016 zo dňa 23.02.2018... Takéto konanie a rozhodovanie, či už centra právnej pomoci, alebo krajského súdu v Banskej Bystrici a najvyššieho súdu SR, považuje sťažovateľ v zmysle nálezov a rozhodnutí, tak Ústavného súdu ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, za neprípustné, pretože sa jedná o nerovnaké zaobchádzanie a za diskrimináciu jeho osoby, lebo v iných konaniach za takých istých podmienok bola mu právna pomoc poskytnutá bol od súdnych poplatkov oslobodený...“*

4. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„*I. základné právo [REDAKOVANÉ] o nepriznaní mu právnej pomoci, nepriznaní mu oslobodenia od súdneho poplatku a nerešpektovania jeho zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.16 ods.1, ods. 2, čl.19 ods.1, ods.2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47 ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.1, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods.1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl.1 ods.1, ods.2, Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom a rozhodovaním najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. 5Sžo 17/2013 zo dňa 31.10.2013 a 10Sžo 96/2016 zo dňa 23.02.2018, porušené bolo*

II. základné právo [REDAKOVANÉ] o nepriznaní mu právnej pomoci, nepriznaní mu oslobodenia od súdneho poplatku a nerešpektovania jeho zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods. 2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47 ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.1, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods.1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl.1 ods.1, ods.2, Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom a rozhodovaním krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod sp. zn. 26Sp 67/2012-22 zo dňa 26.11.2012, 26 Sp 67/2012-84 zo dňa 11.06.2014 a 26Sp 67/2012-107 zo dňa 20.09.2016, porušené bolo

III. základné právo [REDAKOVANÉ] o nepriznaní mu právnej pomoci s nerešpektovaním jeho zdravotného stavu v zmysle čl.12 ods.1, ods.2, ods.4, čl.2 ods.2, čl.13 ods.3, čl.16 ods.1, ods.2, čl.19 ods.1, ods. 2, čl.39 ods.1, ods.2, čl.40, čl.46 ods.1 až 4, čl.47 ods.2, ods.3, čl.48 ods.2, Ústavy SR, čl.2 ods.1, čl.3, čl.5 ods.1, čl.8 ods.1, čl.14, čl.17, čl.13, čl.6 ods.1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl.1 ods.1, ods.2, Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl.1 až 3, čl.4 ods.1 písm. a, b, c, d, e, ods.2 až ods.5, čl.5, čl.12 ods.3 až 5, čl. 13, čl.15, čl. 16, čl. 25, čl. 28, medzinárodného dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, postupom a rozhodovaním centra právnej pomoci, Kancelária Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 2N 2120/2012 zo dňa 20.07.2012, porušené bolo

IV. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.10.2013, sp. zn. 5Sžo 17/2013 a uznesenie zo dňa 23.02.2018 sp. zn. 10Sžo 96/2016 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

V. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 26Sp 67/2012-22 zo dňa 26.11.2012 a uznesenia 26 Sp 67/2012-107 zo dňa 20.09.2016 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

VI. Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozhodnutie centra právnej pomoci v Žiline sp.zn 2N 2120/12 zo dňa 20.07.2012 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

VII. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 7000 Eur (slovom sedem tisíc Eur), ktoré je najvyšší súd Slovenskej republiky povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VIII. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov spojených s týmto konaním v sume 30 eur.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorý vo svojom § 25 ods. 1 uvádza, že ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Počas tohto prerokovania ústavný súd zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

8. Zákon o ústavnom súde v § 25 ods. 2 uvádza, že návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

10. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

11. Predpokladom úspešného uplatnenia námietky porušenia základných práv a slobôd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je splnenie všeobecných a osobitných náležitostí vyplývajúcich z § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, ako aj ďalších procesných podmienok vyplývajúcich z § 53 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti ústavný súd stabilne pripomína, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Pokiaľ ide o podanú sťažnosť sťažovateľa, v tomto prípade ústavný súd musí skonštatovať, že doručená sťažnosť neobsahovala splnomocnenie pre advokáta na zastupovanie sťažovateľa pred ústavným súdom, teda nebola splnená jedna z podstatných zákonných požiadaviek – náležitostí návrhu, ktorú zákon o ústavnom súde vyžaduje ako obligatórnu podmienku pre prijatie sťažnosti na ďalšie konanie (III. ÚS 249/2018).

12. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa otázky povinného zastúpenia navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom advokátom ústavný súd konštatuje, že od povinného zastúpenia advokátom, ktoré vyžaduje § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, nie je možné upustiť (III. ÚS 138/2018).

13. Na tomto mieste ústavný súd konštatuje, že o obligatórnosti splnenia tejto podmienky – povinného zastúpenia navrhovateľa v konaní pred ústavným súdom advokátom už bol sťažovateľ, a to opakovane, poučený (napr. sp. zn. III. ÚS 733/2016, sp. zn. III. ÚS 138/2018). Napriek tomu doručená sťažnosť sťažovateľa trpí týmto nedostatkom majúcim za následok nesplnenie jednej z podstatných zákonných požiadaviek – náležitostí návrhu, ktorú zákon o ústavnom súde vyžaduje ako podmienku pre prijatie sťažnosti na ďalšie konanie.

14. Navyše, je potrebné poukázať aj na to, že podaná sťažnosť ako celok pôsobí neurčito a nedostatočne, vytvára priestor pre dedukcie a dohady, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje. Ústavný súd zároveň dodáva, že sťažovateľ namieta porušenie ním označených základných práv viacerými rozhodnutiami, ktoré boli vydané aj niekoľko rokov pred podaním tejto sťažnosti. Vo vzťahu k takýmto rozhodnutiam je teda nutné konštatovať aj uplynutie zákonnej lehoty dvoch mesiacov pre podanie sťažnosti, a teda jej oneskorenosť.

15. Ústavný súd pripomína, že takéto nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 59/2017).

16. Na základe uvedených skutočností, pretože sťažnosť sťažovateľa nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2018